

รายงานสถานการณ์ศัตรูพืชไร่
วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๙
กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔
E-mail: doae.pmd2566@gmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูพืชไร่

๑. สถานการณ์การปลูกพืชไร่

๑.๑ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด ๕๔ จังหวัด	รวมพื้นที่ยืนต้น	๗,๘๙๕,๑๖๘.๔๘ ไร่
๑.๒ พื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด ๔๗ จังหวัด	รวมพื้นที่ยืนต้น	๕,๐๗๐,๗๒๑.๔๗ ไร่
๑.๓ พื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งหมด ๕๙ จังหวัด	รวมพื้นที่ยืนต้น	๑,๗๗๔,๗๖๒.๓๓ ไร่
๑.๔ พื้นที่ปลูกสับปะรดทั้งหมด ๕๕ จังหวัด	รวมพื้นที่ยืนต้น	๕๐๐,๘๗๗.๙๙ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมันสำปะหลัง

๒.๑.๑ โรคใบด่างมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๓๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี อุทัยธานี กำแพงเพชร นครราชสีมา ขอนแก่น ชลบุรี อุบลราชธานี กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ ชัยภูมิ ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ลพบุรี ระยอง สระแก้ว นครสวรรค์ อำนาจเจริญ มหาสารคาม สระบุรี อุดรธานี มุกดาหาร ชัยนาท สุรินทร์ ยโสธร ราชบุรี สุพรรณบุรี สกลนคร ร้อยเอ็ด เพชรบูรณ์ สุโขทัย ศรีสะเกษ นครพนม พิจิตร อุดรดิตถ์ เพชรบุรี ตาก และจังหวัดจันทบุรี รวมจำนวน ๗๗๘,๒๓๘.๒๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๘๕๗๑ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๖,๖๗๔.๕๖ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๗๗๑,๕๖๓.๗๑ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน	๒๑๔,๖๐๓.๘๑ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน	๓๒๗,๐๗๘.๕๓ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๑๗๖,๙๖๖.๔๗ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน	๕๙,๕๘๙.๔๖ ไร่

๒.๑.๒ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๑๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี หนองคาย ขอนแก่น ยโสธร กาญจนบุรี สระแก้ว บุรีรัมย์ จันทบุรี นครราชสีมา สกลนคร สระบุรี และจังหวัดอุบลราชธานี รวมจำนวน ๓,๕๘๐.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๔๕๔ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๔๔๑.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๔,๐๒๑.๗๕ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน	๑๑๒.๕๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน	๘๓๑.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๑,๙๙๒.๐๐ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน	๖๔๕.๒๕ ไร่

๒.๑.๓ ไรแดง พบการระบาดในพื้นที่ ๑๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี ชลบุรี ยโสธร บุรีรัมย์ สกลนคร ขอนแก่น นครราชสีมา ตาก อุทัยธานี เพชรบูรณ์ อุดรดิตถ์ สุรินทร์ หนองคาย กำแพงเพชร สุโขทัย และจังหวัดมหาสารคาม รวมจำนวน ๑๒,๘๙๔.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๖๓๓ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๓,๕๔๔.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๖,๔๓๘.๐๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน	๔,๑๒๕.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน	๔,๘๗๒.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๘๐๖.๐๐ ไร่

๔) มัณสาปะหลังอายุน้อยกว่า ๘ เดือน จำนวน ๓,๐๙๑.๐๐ ไร่

๒.๑.๔ โรคพุ่มแจ้ พบการระบาดในพื้นที่ ๑๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี ราชบุรี กาญจนบุรี สระแก้ว ภาพสินธุ์ ราชบุรี กำแพงเพชร สกลนคร อุดรธานี ชัยภูมิ และจังหวัดจันทบุรี จำนวน ๕,๗๒๓.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๗๒๕ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๗๗๖.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖,๔๙๙.๐๐ ไร่)

๑) มัณสาปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน จำนวน ๑,๙๓๔.๐๐ ไร่

๒) มัณสาปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๔๗๓.๐๐ ไร่

๓) มัณสาปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน จำนวน ๘๗๒.๗๐ ไร่

๔) มัณสาปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๒,๔๔๓.๓๐ ไร่

๒.๑.๕ โรคโคนเน่าหัวเน่า พบการระบาดในพื้นที่ ๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดมุกดาหาร จำนวน ๘๔๐.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑๐๖ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒๙๙.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๕๔๑.๐๐ ไร่)

๑) มัณสาปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๕๔๑.๐๐ ไร่

๒) มัณสาปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน จำนวน ๒๙๙.๐๐ ไร่

๒.๑.๖ เพลี้ยหอยเกล็ด พบการระบาดในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดยโสธร สกลนคร จันทบุรี และจังหวัดชลบุรี จำนวน ๕๒๓.๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๖๖ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๗.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๕๓๐.๒๕ ไร่)

๑) มัณสาปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน จำนวน ๑.๒๕ ไร่

๒) มัณสาปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๑๘.๐๐ ไร่

๓) มัณสาปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน จำนวน ๕๐๒.๐๐ ไร่

๔) มัณสาปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๒.๐๐ ไร่

๒.๑.๗ หนู พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดตาก จำนวน ๖๒๓.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๗๙ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๖๒๓.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๐.๐๐ ไร่)

๑) มัณสาปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๖๒๓.๐๐ ไร่

๒.๑.๘ หนอนแมลงวัน พบการระบาดในพื้นที่ ๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน ๑๐๒.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๑๓ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มัณสาปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๑๐๒.๐๐ ไร่

๒.๒ ศัตรูอ้อย

๒.๒.๑ หนอนกออ้อย พบการระบาดในพื้นที่ ๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ อุทัยธานี นครราชสีมา อุดรธานี ชลบุรี ชัยภูมิ สุโขทัย และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๑,๑๘๗.๓๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๒๓๔ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๑๐.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๑๙๗.๓๘ ไร่)

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน จำนวน ๖๔๒.๓๘ ไร่

๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน จำนวน ๑๒๙.๐๐ ไร่

๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน จำนวน ๔๑๖.๐๐ ไร่

๒.๒.๒ โรคใบขาวอ้อย พบการระบาดในพื้นที่ ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ อุดรธานี มหาสารคาม นครราชสีมา ชลบุรี และจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน ๑๕,๐๓๖.๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๙๖๕ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒๕๑.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๔,๗๘๕.๗๔ ไร่)

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน จำนวน ๒,๓๔๒.๐๐ ไร่

๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน จำนวน ๓,๔๘๕.๐๐ ไร่

๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน จำนวน ๙,๒๐๙.๗๔ ไร่

๒.๒.๓ โรคแสดดำ พบการระบาดในพื้นที่ ๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดสุโขทัย จำนวน ๕๖๖.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑๑๒ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่

๑) อ้อยอายุต่ำกว่า ๔ เดือน จำนวน ๒๑๙.๐๐ ไร่

๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน จำนวน ๓๔๗.๐๐ ไร่

๒.๒.๔ แมลงหีวขาวอ้อย พบการระบาดในพื้นที่ ๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๔๓,๖๐๗.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๖๐๐ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาด เพิ่มขึ้น ๔๓,๖๐๗.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๐.๐๐ ไร่)

๑) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน จำนวน ๔๓,๖๐๗.๐๐ ไร่

๒.๒.๕ หนอนแมลงวัน พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน ๒๓๐.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๔๕ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒๐๐.๐๐ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๓๐.๐๐ ไร่)

๑) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน จำนวน ๒๓๐.๐๐ ไร่

๒.๓ ศัตรูข้าวโพด

๒.๓.๑ ของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) พบการระบาดในพื้นที่ ๙ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี นครราชสีมา เพชรบูรณ์ เชียงใหม่ จันทบุรี ชลบุรี ยะลา สตูล และจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๒,๕๕๔.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๔๓๙ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๕๙.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒,๖๑๓.๗๕ ไร่)

๑) พื้นที่ระบาดรุนแรงน้อย จำนวน ๒,๕๕๔.๗๕ ไร่

๒.๓.๒ หนอน พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดตาก จำนวน ๒๐,๐๓๘.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๒๙๑ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑๓,๓๖๖.๗๖ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖,๖๗๑.๒๔ ไร่)

๑) ระยะเจริญเติบโตทางลำต้น จำนวน ๓๓๔.๐๐ ไร่

๒) ระยะออกดอกไหม - เกือบเกี่ยว จำนวน ๑๙,๗๐๔.๐๐ ไร่

๒.๓.๓ หนอนแมลงวัน พบการระบาดในพื้นที่ ๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๕๑๘.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๒๙๒ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่

๑) ระยะเจริญเติบโตทางลำต้น จำนวน ๑๕๒.๐๐ ไร่

๒) ระยะออกดอกไหม - เกือบเกี่ยว จำนวน ๓๖๖.๐๐ ไร่

๒.๔ สับปะรด พบการระบาดของโรคเหี่ยว พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตรัง และจังหวัดราชบุรี รวมจำนวน ๒๐๖.๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๔๑๒ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๑๓.๔๗ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๑๙.๙๗ ไร่)

๓.๑ การควบคุมศัตรูมันสำปะหลัง

๓.๑.๑ รณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๑ - ๙ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ดำเนินการผลิตขยายแตนเบียน *Anagyrus lopezi* แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่

๓.๑.๓ ไรแดง สำนักงานเกษตรจังหวัดในพื้นที่ที่พบการระบาด ได้แนะนำเกษตรกรให้น้ำมันสำปะหลัง หากมีการระบาดรุนแรง แนะนำให้พ่นสารเคมีป้องกันกำจัดไรแดง ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร รวมทั้งประชาสัมพันธ์ ให้ปรึกษาและแนะนำผ่านเวทีการจัดอบรม ศจช.

๓.๑.๔ โรคพุ่มแจ้ สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ลงพื้นที่สร้างการรับรู้ให้คำแนะนำเกษตรกรสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ และไม่ใช้ท่อนพันธุ์จากแปลงที่เป็นโรคมานำปลูกในฤดูปลูกถัดไป

๓.๑.๕ โรคใบด่างมันสำปะหลัง สร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวกับความสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง แนวทางเฝ้าระวัง และการป้องกันกำจัด รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรใช้พันธุ์มันสำปะหลังสะอาดและทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่

พันธุ์ระยะยง ๗๒ เกษตรศาสตร์ ๕๐ และพันธุ์ห้วยบง ๖๐ และพันธุ์ต้านทานโรคใบด่าง ได้แก่ อิทิ ๑ อิทิ ๒ อิทิ ๓ ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการ ยกเว้นพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ ระยะยง ๑๑ และ CMR ๔๓-๐๘-๘๙ และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดให้เกษตรกรทราบ โดยสามารถติดต่อได้ที่สำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

๓.๒ การควบคุมศัตรูอ้อย

ณรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดของศัตรูอ้อย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง และป้องกันก่อนเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๓ การควบคุมศัตรูข้าวโพด

หนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุด แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง ใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงหางหนีบ มวนเพศเมียต มวนพิฆาต และแตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา หากพบการระบาดรุนแรงควรพ่นสารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๓.๔ การควบคุมศัตรูสับปะรด

ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรคเหี่ยวในสับปะรด เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดในพื้นที่ ถอนต้นที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลง แนะนำเกษตรกรใช้หน่อพันธุ์ปลอดโรค และให้กำจัดเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับปะรด

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าในพื้นที่ระบาดมีสภาพแห้งแล้ง ทำให้อาการของโรคแสดงชัดเจน เจ้าหน้าที่จึงได้แจ้งเตือนเกษตรกรให้เฝ้าระวังการระบาด แนะนำการสำรวจแปลง การป้องกันกำจัด โดยในแปลงที่พบการระบาดเล็กน้อยให้ถอนนำไปทำลาย แปลงที่พบการระบาดมากให้ไถทำลายทิ้งแปลง และสำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้รับงบประมาณจังหวัด ในการจัดทำแปลงพันธุ์ปลอดโรค เพื่อใช้แจกจ่ายให้อำเภอที่พบการระบาดของโรคเหี่ยวสับปะรด

แจ้งเตือนการระบาดศัตรูพืช โดยการจัดทำข่าวเตือนการระบาดศัตรูพืช เผยแพร่ทางเว็บไซต์กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย และสื่อโซเชียลมีเดีย

๔. คำแนะนำและการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่พบการระบาด

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
1. มันสำปะหลัง	1. โรคใบด่างมันสำปะหลัง (เชื้อไวรัส <i>cassava mosaic virus</i>)	1. ปลูกมันสำปะหลังสะอาดและทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยะยง 72 เกษตรศาสตร์ 50 และห้วยบง 60 และพันธุ์ต้านทานโรคใบด่าง ได้แก่ อิทิ 1 อิทิ 2 อิทิ 3 หรือพันธุ์อื่น ๆ ที่หน่วยงานวิชาการรับรอง 2. ไม่ปลูกพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยะยง 11 และ CMR 43-08-89 3. ไม่ใช้ท่อนพันธุ์จากแหล่งที่พบการระบาดของโรคใบด่าง และท่อนพันธุ์ที่ไม่ทราบแหล่งที่มา 4. สำรวจแปลงมันสำปะหลังอย่างสม่ำเสมอ - กรณีพื้นที่ระบาดใหม่ พบการระบาดไม่มาก แนะนำให้ถอนทำลายเฉพาะต้นเป็นโรคเพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่กระจายของเชื้อไวรัส - กรณีพื้นที่พบการระบาดมาก ไม่สามารถถอนทำลายได้ ให้ควบคุมแมลงห้ำหิวยาสูบ ตามวิธีในข้อ 6. 5. ทำลายต้นมันสำปะหลังที่แสดงอาการของโรคใบด่าง ดังนี้

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		- วิธีฝังกลบ นำต้นเป็นโรคฝังในหลุมแล้วกลบด้วยดิน - วิธีใส่ถุง/กระสอบ นำต้นเป็นโรคตัดเป็นท่อนใส่ถุง / กระสอบมัดปาก - วิธีบดสับ นำต้นเป็นโรคเข้าเครื่องบดป่น หรือเครื่องสับย่อย โดยพลาสติกกรองพื้นให้เศษต้นที่ถูกทำลายอยู่บนพลาสติก แล้วคลุมกองหรือห่อเศษต้นที่ถูกทำลายด้วยพลาสติกตากแดดให้ต้นมันสำปะหลังแห้งตาย 6. กำจัดแมลงหริ้วขาวยาสูบพาหะนำโรค โดยอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติของแมลงหริ้วขาวยาสูบ ได้แก่ แมลงช้างปีกใส ตัวงูเต่าตัวห้ำ หรือพ่นสารกำจัดแมลง imidacloprid 70% WG อัตรา 6 - 12 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ bifenthrin 2.5% EC อัตรา 30 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร 7. เพื่อระวังการระบาดของไวรัสใบด่างในพืชอาศัยอื่น ๆ ที่มีแมลงหริ้วขาวยาสูบเป็นพาหะ โดยหลีกเลี่ยงการปลูกพืชอาศัยของแมลงหริ้วขาวยาสูบ เช่น กระเพรา โหระพา ผักชีฝรั่ง พริกมะเขือ มันฝรั่ง และพืชตระกูลถั่ว และพืชอาศัยของเชื้อไวรัสใบด่างมันสำปะหลัง เช่น สับดำ ละหุ่ง บริเวณแปลงปลูกมันสำปะหลัง 8. หลีกเลี่ยงการเคลื่อนย้ายท่อนพันธุ์จากแหล่งที่พบอาการของโรคไปสู่แหล่งปลูกอื่น
	2. เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง	1. ไถและพรวนดิน เพื่อลดปริมาณของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังที่อยู่ในดิน 2. ใช้ท่อนพันธุ์ที่สะอาด ปราศจากเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง 3. การควบคุมโดยใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ - แมลงช้างปีกใส โดยระยะที่เหมาะสมคือ ระยะไข่ที่ใกล้ฟักเป็นตัวอ่อน อัตราการปล่อยในพื้นที่ระบาดน้อย 100 ตัว ต่อไร่ หรือในพื้นที่ระบาดมาก 200 - 500 ตัว ต่อไร่ โดยปล่อยประมาณ 4 ครั้ง - แตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู ควรปล่อยให้กระจายทั่วแปลง เนื่องจากแตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูเจริญเติบโตเร็ว และขยายพันธุ์ได้อย่างน้อย 10 เท่า ในทุกชั่วอายุ โดยปล่อยในอัตรา 50 คู่ ต่อไร่ เมื่อเริ่มพบการระบาด หรือปล่อยในอัตรา 200 คู่ต่อไร่ เมื่อพบการระบาดรุนแรง และหลังปล่อยแตนเบียนและหลังปล่อยแตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูให้งดการพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช 4. แช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารฆ่าแมลง เป็นเวลา 5 - 10 นาที ได้แก่ - ไทอะมีโทกแซม (thiamethoxam) 25% WG อัตรา 4 กรัม - อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 4 กรัม - ไดโนทีฟูแรน (dinotefuran) 10% WP อัตรา 40 กรัม โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร 5. เมื่อพบการระบาด ถอนต้นมันสำปะหลังและเก็บทำลายนอกแปลง 6. พ่นสารฆ่าแมลงเฉพาะจุดที่พบเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ได้แก่

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		- ไทอะมีโทกแซม (thiamethoxam) 25% WG อัตรา 4 กรัม - อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 4 กรัม - โคลไทอะนิดิน (clothianidin) 16 % SG อัตรา 10 กรัม - ไดโนทีฟูแรน (dinotefuran) 10% WP อัตรา 20 กรัม - โพรไทโอฟอส (prothiofos) 50% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร - ไพริมิฟอส-เมทิล (pirimiphos-methyl) 50% EC อัตรา 50 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร
	3. ไรแดง	1. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ เช่น ตัวงเต่าสตีธอร์ส ตัวงปีกสั้น และไรตัวห้ำ 2. หลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลังในช่วงฤดูแล้ง หรือฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน 3. หากเริ่มพบการเข้าทำลายของไรแดงควรเก็บทิ้งหรือทำลายเพื่อลดการเพิ่มปริมาณของไรแดง ในสภาพที่เหมาะสมอาจเกิดการระบาดขึ้นอย่างรวดเร็ว 4. พ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ - เฮกซีไทอะซอกซ์ (hexythiazox) 1.8% EC อัตรา 100 มิลลิลิตร - เทบูเฟนไพเรต (tebufenpyrad) 36% EC อัตรา 5 - 10 มิลลิลิตร - ไพริดาเบน (pyridaben) 20% WP อัตรา 10 - 15 กรัม - ไซฟลูมิโทเฟน (cyflumetofen) 20% EC อัตรา 10 มิลลิลิตร - สไปโรมีซิเฟน (spiromesifen) 24% SC อัตรา 10 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบไรแดงทำลายบริเวณใบส่วนยอด และใบส่วนล่างเริ่มแสดงอาการเหี่ยว โดยเฉพาะพืชยังเล็ก พ่นให้ทั่วทั้งต้น ใต้ใบ และบนใบ จำนวน 1 - 2 ครั้ง ห่างกัน 10 วัน
	4. โรคพุ่มแจ้ (เชื้อ <i>Phytoplasma</i> และเชื้อรา <i>Ceratobasidium</i> sp.)	1. การเลือกท่อนพันธุ์ ใช้ท่อนพันธุ์จากแปลงที่ไม่เคยพบระบาด (ปลอดโรค) หรือเลือกใช้พันธุ์ที่ต้านทาน/ทนทานโรค หรือในพื้นที่ที่พบการระบาดแนะนำให้ใช้พันธุ์อูทิตี 2 2. การป้องกัน เพื่อลดโอกาสการสัมผัสกับเชื้อสาเหตุ โดย 2.1 การจัดการดิน ปรับสภาพดิน และฆ่าเชื้อในดินโดยการใช้ยูเรียผสมปูนขาว อัตรา 80 : 800 กิโลกรัม ต่อไร่ หว่านลงในแปลงหลังไถพรวนดินครั้งแรกจากนั้นไถกลบ และทำให้ดินมีความชื้น หรือใช้ไตรโคเดอร์มาผสมปุ๋ยอินทรีย์ในแปลงปลูก หรือไถตากดินอย่างน้อย 1 เดือนขึ้นไป 2.2 การกำจัดแมลงพาหะ เช่น เพลี้ยจักจั่น 2.3 การกำจัดวัชพืช โดยเฉพาะ ต้นสาบม่วง ทั้งในและรอบแปลง 3. การกำจัด เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุ โดยสำรวจแปลงสม่ำเสมอ หากพบอาการให้ถอนทิ้งเฉพาะต้นที่เป็นโรค และนำไปทำลายนอกแปลง

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		ทันที 4. การบำรุงต้น ใส่ปุ๋ย ให้น้ำ และปรับปรุงดิน เพื่อให้ต้นแข็งแรงและมีภูมิต้านทานโรค 5. การพ่นแปลง (กรณีพื้นที่ระบาดหนัก) หยุดปลูกมันสำปะหลังโดยปลูกพืชอื่นทดแทน เช่น อ้อย ข้าวโพด หรือพืชอื่นตามความเหมาะสม สลับกับการปลูกมันสำปะหลังที่การปลูก 1 รอบ ต้องใช้เวลา 2 - 4 ปี
2. อ้อย	1. หนอนกออ้อย 2. โรคใบขาวอ้อย	1. ในแหล่งชลประทาน ควรให้น้ำเพื่อให้อ้อยแตกหน่อชัดเจน 2. ปลอ่ยแตนเบียนไข่ไตรโครแกรมมา อัตรา 30,000 ตัวต่อไร่ต่อครั้ง ปลอ่ยติดต่อกัน 2 - 3 ครั้ง ใช้ช่วงที่พบกลุ่มไข่ของหนอนกออ้อย 3. ปลอ่ยแมลงหางหนีบอัตรา 500 ตัวต่อไร่ โดยปลอ่ยให้กระจายทั่วแปลง และควรปลอ่ยให้ชิดกออ้อย และใช้ใบอ้อยหรือฟางที่เปียกชื้นคลุม จะช่วยให้โอกาสรอดสูงขึ้น และทำการปลอ่ยซ้ำถ้าการระบาดยังไม่ลดลง ใช้ช่วงที่พบหนอนกออ้อย และกลุ่มไข่ของหนอนกออ้อย ถ้าปลอ่ยแตนเบียนไข่ไตรโครแกรมมา ก็ไม่ต้องปลอ่ยแมลงหางหนีบ เพราะแมลงหางหนีบจะกินแตนเบียนไข่ไตรโครแกรมมา 4. เมื่ออ้อยอายุ 1 เดือน หรือเมื่ออ้อยแสดงอาการยอดเหี่ยว ร้อยละ 10 ควรพ่นสารฆ่าแมลงเดลตาเมทรีน (deltamethrin) 3% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่น 2 - 3 ครั้ง ห่างกัน 14 วัน 5. เมื่อพบการระบาดของหนอนกออ้อยและทำให้อ้อยแสดงอาการยอดเหี่ยวมากกว่าร้อยละ 10 ควรพ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ อินดอกซาคาร์บ (indoxacarb) 15% EC อัตรา 15 มิลลิลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล (chlorantraniliprole) 5.17% SC อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือลูเฟนนูรอน (lufenuron) 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งต่อน้ำ 20 ลิตร ***หมายเหตุ ควรหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีในแปลงที่ปลอ่ยแตนเบียนไข่ไตรโครแกรมมา และแมลงหางหนีบ 1. ใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ปราศจากโรค เช่น ต้นจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ หรือท่อนพันธุ์จากแหล่งปลูกที่ไม่มีการเกิดโรคใบขาว 2. แช่ท่อนพันธุ์ในน้ำร้อนที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2 ชั่วโมง ก่อนปลูก 3. ปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์และให้น้ำอย่างเพียงพอ 4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่เป็นโรค ขุดและนำไปทำลายนอกแปลงปลูก 5. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรคและแมลงพาหะ 6. ในแปลงที่พบการระบาดของโรครุนแรง ควรไถทำลายต่ออ้อย

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
	3. โรคเส้ดำ (เชื้อรา <i>Ustilago scitaminea</i>)	และคราดตอเก่า นำออกจากแปลงให้หมด เพื่อไม่ให้ เป็นแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค 1. ใช้พันธุ์ต้านทาน เช่น พันธุ์อุทอง 15 พันธุ์ LK 92-11 2. ก่อนปลูกแช่ท่อนพันธุ์ด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา หรือสารกำจัดโรคพืช ได้แก่ - ไตรอาไดมีฟอน (triadimefon) 25% WP อัตรา 40 กรัม - โพรพิโคนาโซล (propiconazole) 25% EC อัตรา 16 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร แช่นาน 30 นาที ก่อนปลูก 3. ไถแปลงย่อยตอที่เป็นโรครุนแรงทิ้งไม่ให้ เป็นแหล่งแพร่เชื้อในแปลงปลูก 4. เมื่อพบกออ้อยเริ่มแสดงอาการเส้ดำ ควรตัดเส้ดำออกขณะเริ่มปรากฏอาการ ก่อนที่เชื้อหุ้มเส้ดำจะหลุดออก นำใส่ถุงไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดไปยังกอข้างเคียง 5. ปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เพื่อลดการสะสมของเชื้อในแปลง
3. ข้าวโพด	หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด	1. ไถพรวนและตากดิน เพื่อกำจัดดักแด้ที่อยู่ในดิน 2. เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง 3. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก ด้วยสารไซแอนทรานิลิโพรล (cyantraniliprole) 20% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม ใส่สารลงในถุงพลาสติกปิดปากถุงให้สนิทรีดสารให้ทั่วถุงแล้วจึงเปิดปากถุง นำเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดใส่ลงไปในปากถุงโดยทำให้ถุงพองลมเขย่าให้ทั่ว เปิดปากถุงผึ่งเมล็ดพันธุ์ให้แห้งในที่ร่มแล้วจึงนำไปปลูก 4. ปล่อยแมลงศัตรูธรรมชาติ เช่น แตนเบียนไตรโคแกรมมา แมลงหางหนีบ มวนพิฆาต เป็นต้น 5. ใช้สารชีวภัณฑ์ พ่นด้วยเชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเยนซิส สายพันธุ์ไอชาโว หรือสายพันธุ์ เคอร์สตากี อัตรา 80 กรัมหรือ มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร 6. หากพบการระบาดรุนแรงควรพ่นสารเคมีตาม ได้แก่ - สไปนีโทแรม (spinetoram) 12 % SC อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือ 25 % WG อัตรา 10 กรัม - อีมาเมกตินเบนโซเอต (emamectin benzoate) 5% WG อัตรา 10 กรัม หรือ 1.92 % EC อัตรา 20 มิลลิลิตร - คลอร์ฟินาเพอร์ (chlorfenapyr) 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร - เมทอกซีฟิโนไซด์ (methoxyfenozide) + สารสไปนีโทแรม (spinetoram) 30+6% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร - อินดอกซาคาร์บ (indoxacarb) 15% EC อัตรา 30 มิลลิลิตร - คลอแรนทรานิลิโพรล (chlorantraniliprole) 5.17% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร หรือ ฟลูเบนไดอะไมด์ (flubendiamide) 20% WG อัตรา 10 กรัม โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น ทุก 7 วัน และให้

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		สลักกลุ่มสาร
4. สับปะรด	โรคเหี่ยว (เชื้อไวรัส <i>Pineapple mealybug g wilt associated virus</i>)	1. ทำความสะอาดแปลง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งอาศัยของมดและเพลี้ยแป้ง 2. การเตรียมดินให้ตัดต้นและปักตอเก่าสับปะรดทิ้งไว้ 2 - 3 เดือน พร้อมทั้งเก็บซากเหง้าต้นสับปะรดและซากวัชพืชมาทำลายนอกแปลง เพื่อกำจัดไวรัสและแมลงพาหะที่ยังอาศัยอยู่ 3. ก่อนปลูกต้องมีการไถและพรวนดินหลายๆ ครั้ง ตากดินอย่างน้อย 2 สัปดาห์ เพื่อลดปริมาณเพลี้ยแป้งและศัตรูชนิดอื่นที่อยู่ในดิน 4. ใช้หน่อพันธุ์ที่สะอาดปราศจากเพลี้ยแป้งและโรคเหี่ยว และหลีกเลี่ยงการนำหน่อหรือจุกพันธุ์สับปะรดจากแหล่งที่มีการระบาดของโรคไปปลูกหรือขยายพันธุ์ในแหล่งที่ยังไม่มีโรคนี้อระบาด 5. แخذหน่อพันธุ์เพื่อกำจัดเพลี้ยแป้งที่ติดมากับหน่อพันธุ์ ด้วยสารเคมีกำจัดแมลงตามคำแนะนำ 6. เมื่อพบต้นเป็นโรคให้ถอนต้นสับปะรดที่แสดงอาการใส่ถุงพลาสติกไปทำลายนอกแปลง ขณะเคลื่อนย้ายต้องระมัดระวังไม่ให้เพลี้ยแป้งร่วงลงสู่พื้น 7. เมื่อพบการระบาดของเพลี้ยแป้ง ควรกำจัดออกจากแปลง 8. การใช้เหยื่อพิษกำจัดมด หวานสารไฮดราเมทิลโนน (hydramethylnon) 0.73% GR อัตรา 275 กรัม ต่อไร่ หวาน 2 ครั้ง โดยหวานพร้อมปลูก และหลังปลูก 6 เดือน

๕. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๒๗ สิงหาคม – ๙ กันยายน ๒๕๖๙

ภาคเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง โรคใบด่าง โรคโคนเน่าหัวเน่า เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอยเกล็ด โรคพุ่มแจ้ โรคใบไหม้ โรคใบจุดสีน้ำตาล และหนอนแมลงงูน
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย หนอนแมลงงูน แมลงหรีดขาว โรคใบขาว โรคเส้ดำ และโรคราสนิม
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนแมลงงูน โรคราน้ำค้าง ราสนิม โรคโคนเน่า ใบไหม้แผลใหญ่ และหนู

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง โรคใบด่าง โรคโคนเน่าหัวเน่า เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอยเกล็ด โรคพุ่มแจ้ โรคใบไหม้ โรคใบจุดสีน้ำตาล และหนอนแมลงงูน
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย หนอนแมลงงูน แมลงหรีดขาว โรคใบขาว โรคเส้ดำ และโรคราสนิม
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนแมลงงูน โรคราน้ำค้าง ราสนิม โรคโคนเน่า ใบไหม้แผลใหญ่ และหนู

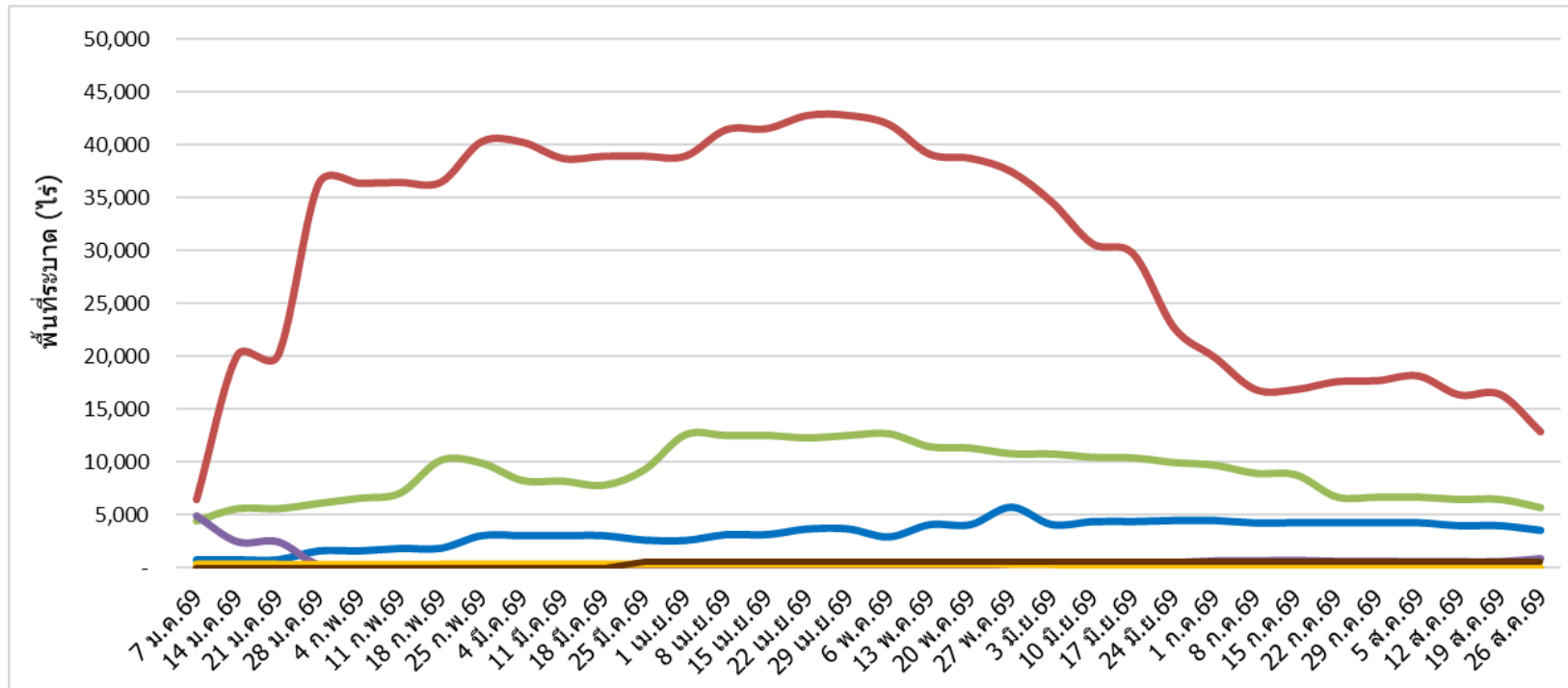
ภาคกลาง และภาคตะวันออก

- มันสำปะหลัง ระวัง โรคใบด่าง โรคโคนเน่าหัวเน่า เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอยเกล็ด โรคพุ่มแจ้ โรคใบไหม้ โรคใบจุดสีน้ำตาล และหนอนแมลงงูน
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย หนอนแมลงงูน แมลงหรีดขาว โรคใบขาว โรคเส้ดำ และโรคราสนิม
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนดั่งกินราก โรคราน้ำค้าง ราสนิม และหนู
- สับปะรด ระวัง เพลี้ยแป้ง โรคยอดเน่ารากเน่า โรคผลแกน และโรคเหี่ยว

ภาคใต้

- ข้าวโพด ระวัง หนอนกออ้อย หนอนแมลงงูน แมลงหรีดขาว โรคใบขาว โรคเส้ดำ และโรคราสนิม
- สับปะรด ระวัง เพลี้ยแป้ง โรคยอดเน่ารากเน่า และโรคเหี่ยว

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๙
ภาพรวมทั้งประเทศ

	เพลี้ยแป้ง	๓,๕๘๐.๗๕ ไร่
	ไรแดง	๑๒,๘๙๔.๐๐ ไร่
	โรคพุ่มแจ้	๕,๗๒๓.๐๐ ไร่
	โรคโคนเน่าหัวเน่า	๘๔๐.๐๐ ไร่
	โรคใบไหม้/ใบจุดเหลี่ยมแบคทีเรีย	๓.๐๐ ไร่
	เพลี้ยหอยเกล็ด	๕๒๓.๒๕ ไร่